

Vägledning för användande av SHIS Bostäder

Bakgrund

Under 2018 har socialförvaltningen i samverkan med SHIS Bostäder (i fortsättningen bara kallat SHIS) och representanter från några stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa träffats i en referensgrupp för att diskutera och klargöra frågor kring användande av SHIS boendeinsatser. Denna vägledning har tagits fram i referensgruppen och föredragits för stadens socialtjänstchefer.

Vägledningen syftar till att vara ett stöd för stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa i användandet av SHIS boendeformer. Vägledningen innehåller en beskrivning av de olika boendeformerna som finns på SHIS, processen för val av boende på SHIS, en målgruppsbeskrivning med typfall samt en rutin för uppföljning av boenden inom SHIS.

Vad är SHIS?

SHIS är Stockholms stads bostadssociala resurs. SHIS erbjuder socialtjänsten i Stockholms stad olika boendelösningar med eller utan kompletterande stödinsats. SHIS boendestödsinsats är en social, pedagogisk och praktisk insats som syftar till att stärka den enskildes förmåga till att leva ett självständigt liv. I samtliga boendeformer kan stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa komplettera med egna stödinsatser i form av hemtjänst, boendestöd och trygghetslarm. I samtliga boendeformer är det nolltolerans mot narkotika.

Målet med boendet är att den boende snarast möjligt ska komma vidare i sin boendekarriär mot ett mer permanent boende.

Boendetiden på SHIS är, oavsett boendeform, maximalt fem år¹. Detta beror på att det är den maximala tiden för avstående från besittningsskydd. En individuell planering ska dock alltid göras och kortare tid planläggas utifrån den enskildes personliga förutsättningar i

---

¹ Undantaget är om hyresgästen går från Boende med stöd (boende med biståndsbedömd insats) till avtalat boende i ny lägenhet. Då kan ny femårsperiod starta.

boendekarriären. Målsättningen är att det ska vara en så hög genomströmning som möjligt för de boende på SHIS. Boende på SHIS är inte biståndsbedömt, men om personen har insatser i boendet, så är själva insatsen biståndsbedömd. Viktiga utgångspunkter för användandet av SHIS är:

- En hög genomströmning av boende.
- SHIS är vägen till eget boende på den reguljära bostadsmarknaden och till att leva ett självständigt liv.
- SHIS erbjuder inte behandling.

Grundläggande bostadssocial service ingår i samtliga boendeformer inom SHIS. Detta innebär:

- Tillgänglig personal dagtid som tar emot felanmälningar. Här kan hyresgäster även ställa allmänna frågor till personalen som kan hjälpa på plats eller hänvisa till rätt instans.
- Möjlighet att delta i SHIS Boskola som ges individuellt eller i grupp.
- Störningsjour dit hyresgäster kan vända sig kvällar, nätter och helger om något händer i fastigheten samt akut felanmälan.

Boendeformer inom SHIS

Nedan beskrivs de olika boendeformerna:

Avtalat boende för ung vuxen, vuxen eller familj

Avtalat boende riktar sig till unga mellan 18-25 års ålder, för vuxen till personer över 25 år och för familj till hushåll från 18 år och uppåt med minderåriga barn, som av sociala eller ekonomiska skäl är i behov av bostad. Avtalat boende ersätter de tidigare träningskontrakten.

I avtalat boende tecknar hyresgästen hyresavtal med SHIS medan stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa tecknar ett kompletterande avtal med SHIS om betalningsansvar vid uteblivna hyresbetalningar och kostnader för skador. Om det finns behov av stöd för personer som bor i avtalat boende så svarar stadsdelsförvaltningen för det.

Avtalat boende är en boendeform där Stockholms stad kan erbjuda den enskilde ett tidsbegränsat boende hos SHIS under tiden

bedömning görs för lämplig fortsatt boendeform. Uppföljning sker minimum var 6e månad.

Någon maxtid i boendeformen är inte definierad, men syftet är ett boende under en utvärderingsperiod för bedömning av lämplig fortsatt boendeform inom SHIS. Från avtalat boende kan personen gå vidare till SHIS andra boendeformer ”boende med stöd” eller till ”genomgångsbostad”.

Boende med stöd för ung vuxen eller vuxen

Boende med stöd för ung vuxen riktar sig till unga vuxna från 18 år upp till 30 år som är behov av stöd för att få ordning och struktur i vardagen. Målet är att efter boendetiden vara rustad för att klara ett eget boende. Boende med stöd för vuxen är för personer 25 år och uppåt som behöver stöd för att klara ett eget boende. Målet är att efter boendetiden vara rustad för att klara ett eget boende.

I boende med stöd tecknar personen själv hyresavtal med SHIS och SHIS utför boendestödet som avtalas mellan SHIS och stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa (baserat på biståndsbeslut). Om personen går vidare till genomgångsbostad med eget kontrakt kan fortfarande försörjningsstöd vara aktuellt (dock inte för ungdomar för vilka försörjningsstöd endast får utgöra en kompletterande del av inkomst via arbete eller studier).

Boende med stöd för personer med erfarenhet av relationsvåld

Denna boendeform är till för personer med erfarenhet av relationsvåld, med eller utan barn, som efter den akuta fasen är i behov av boende med visst stöd. Stödet är anpassat efter det individuella behovet och personalen har kunskap och erfarenhet av arbete med våldsutsatthet och sekundär traumatisering. Stödinsatser sker vanligen kring hushållsekonomi och att återskapa kontroll över sin livssituation. I det fall personen inte är i behov av stödinsats finns möjlighet för SHIS att erbjuda avtalat boende.

Boende med stöd - nolltolerans

Nolltoleransboende är för personer över 25 år som behöver stöd för att klara ett eget boende och som är i behov av en boendemiljö där nolltolerans mot alkohol- och narkotikabruk råder. För att säkerställa nolltolerans genomförs oanmälda kontroller.

Genomgångsbostad/eget boende utan kompletterande avtal
Om anvisande/remitterande stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa och SHIS är överens om att kriterierna är uppfyllda, kan personen gå vidare till en genomgångsbostad med eget kontrakt. Anvisande stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa har då inte längre ärendeansvaret utan detta övergår till den stadsdelsförvaltning där hyresgästen bor. SHIS ger fortsatt basservice samt följer upp att personen är aktivt bostadssökande m.m.

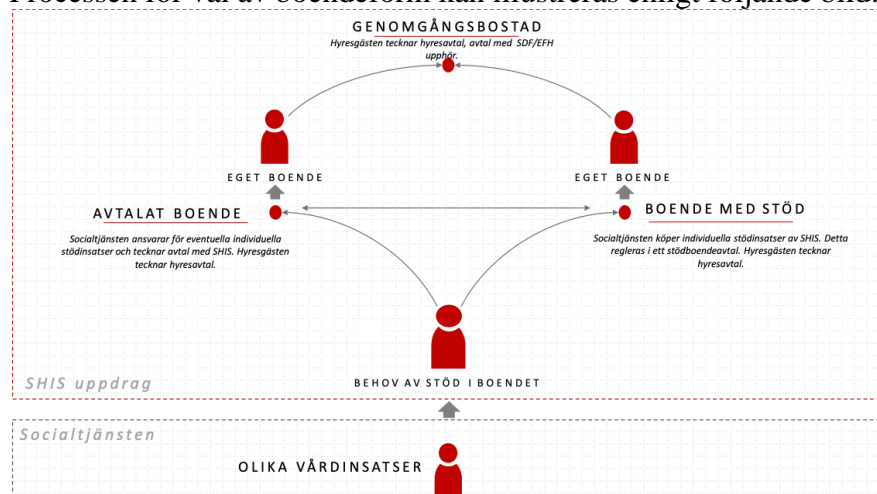
Ansvar för boende på SHIS

Så länge personen befinner sig i avtalat boende eller i boende med stöd ansvarar den stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa som initierat/remitterat boendet för personen. Detta gäller även om personen blir självförsörjande under tiden.

Ansvar för personer som går vidare till genomgångsbostad kan föras över till den stadsdelsförvaltning där boendet finns. Detta gäller även om personen har försörjningsstöd. Undantag från detta är i boende för familj, där initierande/remitterande stadsdelsförvaltning behåller ansvaret för samtliga biståndsinsatser för familjen så länge boendet inom SHIS pågår. Detta är i enlighet med stadens riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna.

Processen för val av boendeform på SHIS

Processen för val av boendeform kan illustreras enligt följande bild:

1) Stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa skickar in en förfrågan i ett förfrågningsunderlag till SHIS. Underlaget ska besvara ett antal frågor om personen/familjen och utgör

utgångspunkten för SHIS ställningstagande om erbjudande av bostad. Stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa kan välja mellan antingen avtalat boende eller boende med stöd. Förfrågningsunderlaget finns på SHIS hemsida.

2a) Om personen erbjuds ett *avtalat boende* tecknar personen hyreskontraktet och kompletterande avtal upprättas mellan SHIS och stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa som i korthet innebär att stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa ikläder sig betalningsansvar vid uteblivna hyresbetalningar eller kostnader för skador om personen inte själv betalar senast efter påminnelse. Finns behov av individuellt boendestöd svarar stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa för detta via egna boendestödjare, hemtjänst etc.

Beroende på behov av fortsatt stöd och stadsdelsförvaltningens/Enheten för hemlösas vidare planering för personen kan denne gå vidare, antingen till ett genomgångsboende med eget kontrakt (avtalet med staden upphör) eller boende med stöd (med SHIS som utförare).

2b) Om personen erbjuds ett *boende med stöd* utför SHIS personal boendestödet (som avtalas mellan SHIS och stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa) men personen tecknar hyreskontraktet. Hyreskontraktet i boende med stöd är villkorat av att biståndsbedömd insats föreligger från anvisande stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa.

SHIS upprättar en genomförandeplan utifrån beställning från socialtjänsten, mot vilken stödsatsen följs upp och dokumenteras.

3) Så snart som en ny person/familj flyttar in till ett av SHIS boenden kallar SHIS till ett trepartsmöte där representant från stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa, SHIS och den enskilde deltar. På mötet gör man upp en boplan (avtalat boende) alternativt genomförandeplan (boende med stöd) och där stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa formulerar sina förväntade mål kopplat till boendet.

4) Om anvisande stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa har sådan planering och om SHIS samt stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa är överens om att kriterierna för genomgångsbostad är uppfyllda, kan personen gå vidare till en sådan. Stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa har då inte längre

”ärendeansvaret” utan detta övergår till den stadsdelsförvaltning där hyresgästen bor (enligt stadens riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna).

Målgrupper i SHIS boenden

Utgångspunkt för att en person/familj ska bli aktuell hos SHIS är att personen/hushållet är:

- aktuell inom stadens socialtjänst,
- inskriven i Bostadsförmedlingens kö,
- har uppehållstillstånd och
- folkbokförd i Stockholms stad.

Nedan ges exempel på olika typfall av målgrupper som kan bli aktuella för de olika boendena inom SHIS:

Unga vuxna från 18 år

- Unga vuxna från 18 år som är skrivna i Stockholm, har uppehållstillstånd, står i bostadsförmedlingens kö, och har försörjningsstöd. Här kan avtalat boende vara aktuellt.
- Unga vuxna från 18 år med någon form av psykisk ohälsa, eventuella skulder, närliggande missbruk men substitutsbehandling, kriminalitet, kommer kanske från stödboende (t.ex. Lönnen, Syrenen eller motsvarande) där SHIS blir som en trappa i boendekarriären. Förutsättning är att personen inte längre har ett aktivt missbruk, eller som minimum har planering för missbruket och visat vilja/motivation till förändring. Här kan boende med stöd för ung vuxen vara aktuellt.
- Unga vuxna från 18 år som inte kan bo kvar hemma (ohållbar boendemiljö) och är aktuella inom stadens socialtjänst. Här kan avtalat boende vara aktuellt.

Vuxen, 25 år och uppåt

- Vuxna med begränsat eller inget socialt nätverk och med alkoholproblematik (förutsätts dock att klara att egna hushåll). Vid drogmissbruk krävs en etablerad kontakt och planering för missbruket om man inte varit drogfri med riktmärket över 6 månader. Här kan boende med stöd vara aktuellt.

- Vuxna med begränsat eller inget socialt nätverk och tidigare alkoholproblematik men med önskan om ett drogfritt boende (behov av att klara sin nykterhet). Här kan boende med stöd i nolltoleransboende vara aktuellt.
- Vuxna med psykosproblematik, psykisk sjukdom (individer från socialpsykiatri) där stadsdelsförvaltningen stärker upp med egna insatser (alternativt i med boende med stöd om det är mer omfattande stöd och där stadsdelsförvaltningen kan ytterligare stärka med egna insatser). Vid behov ska det även finnas en etablerad kontakt med sjukvården. Här kan avtalat boende vara aktuellt.
- Vuxna personer utan barn med erfarenhet av relationsvåld. Kan tidigare ha varit placerad utifrån skyddsbehov, men är nu utan stödbehov men kan inte flytta tillbaka till sin lägenhet. Här kan boende med stöd för personer med erfarenhet av relationsvåld vara aktuellt.

Familjer, hushåll med förälder över 18 år med minderåriga barn

- Familjer inskrivna i stadsdelsförvaltning med försörjningsstöd, står i bostadskö men med stora svårigheter att få bostad (som inte är hotell/vandrarhem). Särskild uppmärksamhet ges till ensamstående med barn. Här kan avtalat boende vara aktuellt.
- Kvinnor med barn som är utsatta för våld i nära relationer, kombinerat med stödbehov, till exempel behov av budget och skuldrådgivare, hur man sköter bostad och/eller behov av samhällsvägledning. Ofta kvinnor som inte är etablerade i samhället. Här kan boende med stöd för personer med erfarenhet av relationsvåld vara aktuellt.
- Vuxna personer med barn med erfarenhet från relationsvåld. Kan tidigare ha varit placerad utifrån skyddsbehov, men är nu utan stödbehov men kan inte flytta tillbaka till sin lägenhet. Här kan avtalat boende vara aktuellt.

Rutin för uppföljning av boende på SHIS

Om inget annat överenskommes är det SHIS som tar initiativ till att kalla till och hålla i uppföljningen. Uppföljningen utgår ifrån aktuell

genomförande- alternativt boendeplan och de mål som ställts upp i denna.

SHIS kallar aktuell stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa till uppföljning var 6:e månad, om inget annat överenskommes. Det är den enskildes behov som styr hur ofta uppföljningen ska ske.

För att undvika risken att kallelse till uppföljningsmöten faller bort skickar SHIS kallelse till en funktionsbrevlåda på stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa. Stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa ansvarar för att respondera på kallelsen och förväntas medverka på möten för boende som är aktuella på stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa.

I det fall ingen från stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa hör av sig till SHIS eller att ingen kommer på uppföljningsmötet skickar SHIS en avvikelse om detta till enhetschef på stadsdelsförvaltningen/Enheten för hemlösa.

OBS! Det behöver inte alltid vara fysiska möten, utan i många fall kan det handla om att ha en telefonkontakt eller skypemöten mm. Detta avgörs från fall till fall.

I genomgångsbostad då stadsdelsförvaltningen inte längre är involverad, gör SHIS uppföljning på egen hand. SHIS kallar aktuell stadsdelsförvaltning om något problem uppstår kring boendet.